

FOAIA DIECEZANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Prețul inserțiunilor	Correspondențele se adresează redacțiunii „FOAIA DIECEZANĂ”
Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane	Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150	iar banii de prenumerațiune și inserțiunile la
pe 1/2 an 5 „	de cuvinte 6 cor, până la 200 de cuvinte 8 cor.	ADMINISTRAȚIUNEA
„ România și străinătate pe an 14 franci	de aci în sus 10 coroane	Librăriei și Tipografiei diec. în Caransebeș
pe 1/2 an 7 „		

LA SF. NICOLAE

— Onomastica P. S. Saie Domnului Episcop Nicolae Popea —

Mare sărbătoare a fost ziua de Marți pentru diecesa noastră, ba nu numai pentru dieceză, ci și pentru românimea întreagă.

Capul diecezei noastre și-a sărbătorit ziua onomastică, o zi de bucurie generală, care tot Românul ar avea să o serbeze, fiindcă P. S. Sa Domnul Episcop *Nicolae Popea*, nu aparține numai diecezei noastre, ci întregii românimi.

O spunem aceasta fără de nici un pic de teamă, că vom fi desaprobați.

Alături de marele și nemuritorul Șaguna lucrând și continuând mai departe opera celui ce ne-a părăsit prea de vreme, P. S. Sa Domnul Episcop, Capul diecezei noastre, și-a câștigat merite neperitoare în istoria noastră, a Românilor ciscarpatini.

Inzestrat cu cunoștințe bogate, Academia Română l-a distins pe P. S. Sa singur dintre toți arhierii noștri, alegându-l membru ordinar între festivități neobișnuite etc. etc.

Toate acestea și altele multe de acelaș fel îndatoresc întreagă românimea, ca să sărbeze în această zi pe acela, care în decurs de atâți ani a muncit pentru bunăstarea, prosperarea și fericirea bisericii străbune și neamului său; drept aceea a și primit telegrame de felicitare din toate părțile locuite de Români.

Caransebeșul ca atare îmbrăcase haine de sărbătoare. Cerul eră limpede, senin și de un albastru, ce te face să crezi zile mai bune. Soarele sfios, ce e drept la început, căută să vadă atâta bucurie.

Și într'adevăr cete de cete, căutau notabilitățile Caransebeșului reședința episcopoească. Eră un adevărat pelerinagiu, pentru că fiecare ar fi vrut să împărtășească Episcopului îmbătrânit în virtuți și merite bucuria sa, că Atotputernicul

l-a învrednicit a ajunge această zi de bucurie și să dorească, ca prevedința divină să-l țină la mulți, fericiți ani!

Sărbarea institutului teologic-pedagogic

De departe se putea vedeă Luni sara, că salele institutului nostru sunt iluminate, prin ceea ce vesteau trecătorilor, că e sărbătoare.

P. S. Sa D. Episcop *Nicolae Popea*, a binevoit a primi corpul profesoral și pe elevii institutului în sala cea mare.

Corul l-a întâmpinat cu cântări măestru executate: „Mulți ani“, „Imn ocazional“ și „Heruvicul“ de A. *Sequens*.

Teologul de cursul III Const. *Bălean*, a rostit apoi următoarea vorbire:

Prea Sfințite Domnule Episcop!

La aurora vieții popoarelor prevedința divină înzestreaă neamurile cu bărbați luminați, a căror minte va străluci și însenina pe vremuri îndepărtate cărările neamului respectiv. Sunt forțe de titan, a căror muncă gigantică lasă luminoase urme, pe cari va răsări fericire, bunăstare, mărire și putere de viață.

Astfel de bărbați triuși neamurilor de prevedință sunt de regulă încunjuțați de un cult, ce se cuvine ori cărui binefăcător al omenimei în general și în special întemeetorilor de națiuni.

Amintirea acestor adevărați eroi eponimi se sărbează veacuri de-a rândul cu recunoștințe jubilară, li-se ridică statue, monumente, iar istoria „învațătoarea vieții“ cu litere groase — ca să nu zic de aur — pomeneste numele și activitatea lor; în viață li-se face și aranjează primiri triumfale, sunt întâmpinați pretutindenea cu stâlpari și recunoștință evlavioasă.

Un astfel de act de profundă pietate săvârșim azi noi, elevii și corpul profesoral, al acestui institut de cultură și morală, când adunați aici cu dragoste

fiască sârbân ziua onomastică a unui reînnoietor al neamului românesc și bisericii străbune, ceea ce sunteți Prea Sfinția Voastră.

Cine cunoaște munca conștiințoasă și desultă, ce ați depus pentru fericirea mult ceratului nostru neam și propășirea bisericii străbune, cine știe că nu s'a petrecut nimic în viața noastră național bisericească fără ca să aveți partea leului; o și când în momente de atâta bucurie, puteți privi la un trecut de muncă glorioasă, repet, în astfel de clipe de serbătoare fie-care român pătruns de recunoștință în genuchi căzând dator e să roage pe atotputernicul să vă țină la mulți fericiți ani.

Noi cei din dieceza Caransebeșului, indeosebi noi elevii acestui institut avem întreite motive să considerăm ziua onomastică a Prea Sfinției Voastre de cea mai mare a noastră sârbătoare. La alte neamuri și în alte părți astfel de zile să sârbează cu mare pompă externă, nouă însă nu este dată această putință, dar adunați în acest cerc restrâns din inimi recunoscătoare și glăsuri sincere Vă urăm: „La mulți fericiți ani!“

Ziua de Marți

După serviciul divin, la care a azistat și P. S. Sa dimpreună cu membrii consistorului diecezan și corpul profesoral, felicitările s'au primit în pompoasa reședință episcopoească.

Între cei ce pe această cale și-au exprimat bucuria lor și au gratulat pe P. S. Sa amintim: Membrii consistorului diecesan, corpul profesoral, preoții locali, personalul aplicat la consistor, institutul de arte grafice și librăria, conduși de I. P. C. Sa dl archimandrit și vicar Filaret *Musta*, prin postul celui din urmă în forma unei alocuțiuni mișcătoare i-au poftit la „mulți, fericiți ani!“

Au fost încă: reprezentanții Comunității de avere în frunte cu președintele dl *Const. Burdea*, magistratul condus de dl primar *Bartolomeiu*, delegația ofițerilor comandată de dl maior *Speru* precum și alte notabilități ale societății sebeșane.

Cu figura-i de adevărat apostol, graiul domol, blând și povățuitor, Prea Sfinția Sa a lăsat în inimile tuturor amintirea adevăratului părinte sufletesc.

Zidirea, întocmirea și decorarea din lăuntru a locașului dumnezeesc, cum o cere biserica și tradițiunea.

(Urmare)

În stășnice se pun *luminări de ceară curată*, căci „ceara“, zice Simeon Tesalonicheanul, arată cu

răța noastră . . . și înșamnă umilinta noastră și fiind adunată din flori, închipuește darul Spiritului sfânt, ce ni-se împărtășește; cu aceea însă, că-l adunată mai din toate florile, înșamnă că și sacrificiul se aduce dela toți. (cap. 134) În candela, care în unele biserici se așază de asăpra scaunului celui înalt, se pune *unt-de-lemn*, care, fiind un produs de plântă ca și ceara, are aceeaș înșemnare simbolică. Luminările aduse la biserică de credincioși, care în vechime adese-ori erau *colorate*, se aprindeau la serviciul dumnezeesc, afară de privirile simbolice, și din motive de mai mare solemnitate. Că ele ardeau cât timp dură liturgia, ni indică Isidor din Sevilla, carele zice, că serviciul acoluților în biserică cră să ducă și să grijască de luminări, de câte ori se citea s. evangelia sau se aducea sacrificiul cel necrunt.

În urmă se înfrumșetează s. masă după o datină veche cu *flori*, cari fiind așezate pe s. masă, ni aduc aminte de datoria noastră, de a face pururea fapte bune, cari ca florile respândesc un miros de bună mireasmă, gătindu-ni cununa nevestejită a mării cerești. Sub flori sunt însă de înțeles flori proaspete și nu artificiale, cu cari de regulă se ornează altarele noastre, căci acestea, fățărind numai apărința vieței și pierzând prin pulbere și umezală și apărința aceasta nu se potrivesc de fel la răsplat idea împreunată cu decorarea altarului cu flori. Florile, cu cari se ornează altarul, sunt de regulă celea ce se cultivă în oale și se pot așeză de înșământă pârțile altarului, între stășnice și la amândouă laturile mesei. Iarna, ca să nu li strice frigul, să se așeze pe altariu numai pe timpul liturgiei, de altminterlea să se țină într'un loc mai cald.

Aici amintesc încă, că fiecare biserică ortodoxă are numai *o masă sântă*, care, fiind centrul altarului se stăștește cu mare solemnitate după un ritual anumit, diferit de ritualul sfinților celorlalte obiecte bisericești. Cumcă în anticitate fiecare biserică avea nu mai un altar, ni mărturisește Ignățiu, Ioan Chrizostom, Grigoriu din Nazianz și Euseviu. Acest din urmă descriind basilica din Tyrus, zice apriat, că avea numai „un altar mareț și mare“, ce eră așezat în presbiteriu. Așiderea avea, după descrierea lui Paul Silentiariu, și s. Sofia numai „un altar“. Chiar în bisericiile occidentale n'a fost până la Grigoriu cel Mare decât un singur altar.

Cumcă și *sfințirea* altarelor a fost uzitată în biserica noastră foarte timpuriu, putem conchide din istoria bisericească a lui Sozomen, în care se face amintire de consăcrarea bisericii mormântului din Ierusalim zidite de Constantin cel Mare pe la anul 330. Consăcrându-se însă biserica, a trebuit naturalmente să se consacre și altarul chiar în prima linie. Altă mărturie ne dă Grigoriu din Nyssa, carele zice, că altarul e din natură de piatră, dacă însă s'a consacrat la serviciul Domnului și a luat binecuvântarea apoi e o masă sfântă, un altar nepătat. Mai cu aceleași cuvinte

cincea edițiune, prețul legat 40 flieri, mai departe b) „A două carti pentru deprinderea limbii maghiare în școlile pop. rom. ediția a doua corect, 1902, legat prețul 50 fl., nu pot întrelăsa a vă aminti, că amândouă cărțile de mai sus sunt manuale de școală foarte potrivite pentru a învăța elevii din școala populară română conversarea în limba maghiară. În loc de gramatică, conțin bucăți de pertractat cu un material ușor de înțeles pentru elevi și tratat din punct de vedere de cunoștințe al elevilor și din viața populară, și sunt acomodate treptat după gradul de dezvoltare al cunoștințelor elevilor. Prin o tractare metodică a bucăților din partea învățătorilor, elevii din școala populară pot ajunge ușor la un rezultat bun în conversarea limbii maghiare și își pot găstiga cunoștințele cele de lipsă în limba maghiară pentru pretenșiunile mai simple ale vieții. De oare-ce până acum puține manuale de școală sunt întocmite pe metoda directă, aceste două cărți însă în tot cuprinsul lor sunt întocmite după metoda de mai sus și astfel este de dorit, ca să faceți dispozițiunile cele de lipsă pentru aprobarea ministerială¹⁾ a cărților sus numite și în această nouă edițiune.

Brassó (Brașov) în 29 Nov. 1905.

1—2 [60]

Dr. Pintér Gábor.

Inspector de școală regesc.

Telefon comitat. 467. Anul întemeierii 1895.

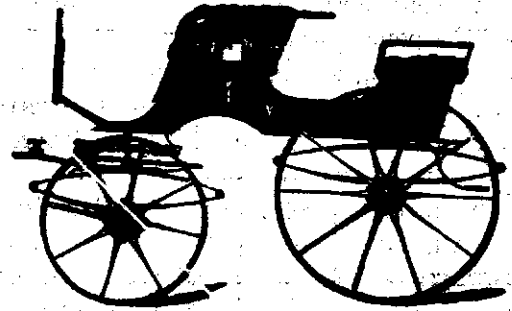
Iuliu Kardos

fabricant de trăsuri

Timișoara-Fabric (Femesvár-Gyárváros),

Strda „Trei-regi“ (Dreikönigsgasse)

Nr. 14. (Casa proprie).

Mare depozit de trăsuri noi și vechi Lu-
crări de făurit, rotărit, lacuit și șelărit,
precum și reparături se primesc cu preț

ieftin

7—12 [54]

* Pentru aprobarea și a acestei ediții s-au făcut așași necesari. După cum și în ediția anterioară a fost aprobată — Edit. H. Zeidner.

„SALVATORIA“

INTREPRINDERE DE CREDIT VERȘET (VERSEGEZ) Str. Petőfi 69.

Împrumuturi-Hipotecare
pe pământuri și edificii:

3¹/₂ 5³/₄ 0

Pe lângă întăbuire cu durată de 10—70
ani. Banca n'are dreptul a abziice îm-
prumutul datorășul în-ă ori și când
poate replăti restul.

Credit-Personal

pentru funcționari, comer-
cianți și industriași.

0 6-7

Pe lângă prenotare pe sa-
lar, giranți ori deposit di-
hărți de valoare. Pe restimp
de 2—20 ani.

Convertire favorabilă al împrumuturilor vechi și scumpe. — Legături avantajoase
cu primele bănci din țeară (între altele și cu institute renumite din Sibiu) și externitate. —
Prospecte și informațiuni pe lângă marcă pentru răspuns. — Reprezentanți reali primim în
toate comunele. 3—26 [56]

Mersul Trenurilor

Valabil dela 1 Octomvrie 1905

Budapesta, gara de vest (ny. p. u.) — Verciorova

Stanga

Dreapta

P. I—III.	A. I—II	P. I—III	A. I—III	P. I—III	Or. Ex. I.	Stațiunile	Or. Ex. I.	P. I—III	P. I—III	A. I—III	A. I—III	P. I—III
630	940	1205	225	655	1130	p. Budapesta	s. 1250	715		115	630	950
820	240	305	815	755	443	p. Timișoara-Josefin	p. 803	945	s. 705	750	122	s. 1240
	350	426	924	916	545	s. Logoj	p. 646	610	507	620	1205	1100
		836		102		s. Buziaș	p.					639
		800				s. M.-Ilia	p.	147			716	716
147			147			p. M.-Ilia	s.			102		
712			712	630		p. Buziaș	s.	836			307	307
887	358	429	929	929	547	p. Logoj	p. 644	550	502	614	1203	1043
947	450	557	1029	1042	632	p. Caransebeș	p. 602	459	400	531	1121	942
M. 411		740		1228		p. Domașnia-Cornia	p.	317	s. 1057M.	414	949	752
450		804	1209	1251		p. Iablanța	p.	246	1014	346		715
546	653	830	1230	112	828	p. Băile-Erculane	p. 345	217	840	327	854	644
653	713	858	1255	139	853	s. Orșova	p. 315	140	719	258	816	605
	732		120	239	907	s. Verciorova	p. 245	1250		218	746	

Budapesta gara de vest (ny. p. u.) — Timișoara-Josefin — Baziaș

	P. I—III	P. I—III	P. I—III	P. I—III	Stațiunile	P. I—III	P. I—III	P. I—III	P. I—III
	655	1010	940	830	225	p. Budapesta g. de vest	s. 115	710	630
	606	1025	300	826		p. Timișoara-Josefin	p. 657	917	100
	617	1037	312	838		s. Chișoda	p. 645	905	1248
		520		713		p. Buziaș	s. 1030		
	618	1038	313	838		p. Chișoda	s. 644	904	1247
	645	1105	340	904		s. Jebel	p. 616	837	1219
	930		608	510		s. Boca	p.		931
			931			p. Boca	s. 930		609
	650	1106	342	906		p. Jebel	s. 614	834	1218
	701	1118	354	917		s. Voitec	p. 602	823	1208
	1017		701	1155		s. N.-Bocșa	p. 340		855
	340	855		355		p. N.-Bocșa	s. 1017		
	707	1123	404	921		p. Voitec	s. 555	820	1158
	806	1236	520	1021		s. Vêrșet	p. 451	716	1054
	1250		1058			s. Timiș-Cubin	p.	330	
	1220		1027			s. Panciova	p.	341	
	341	830	155			p. Panciova	s. 745	1220	
	330		135			p. Timiș-Cubin	s.	1250	
	818	1250	547	1029		p. Vêrșet	s. 443	708	1049
	846	121	618	1053		s. Jasenova	p. 414	637	1020
	1120		832	1255		s. Oravița	p. 225		820
	256		1150			s. Anina	p.		444
		444	1055			p. Anina	s.	256	
		820	315			p. Oravița	s.	1120	
	851	131	625	1058		p. Jasenova	s. 406	630	1012
	925	208	702	1135		s. Baziaș	p. 328	550	925

Observări: Oarele, ce stau de a stanga stațiunilor, să se citească de sus în jos; iar cele ce stau de a dreapta, de jos în sus. Timpul dela 6 oare sara până la 5 oare 59 minute dimineața este însemnat cu sublinierea minutelor. Or. Ex. = Trenul Orient-Expres. A. = Tren Accelerat, P. = Tren de persoane, M. = Tren mestecat. În rubrica stațiunilor: s. = sosește și p. = pleacă.